

Lovecký
výcvik

Bažantí hon

Zavedení psa do myslivecké praxe

Z minulého čísla našeho časopisu již víme, jak předvést slídiče na loveckých zkouškách. Pro mnoho vůdců tímto okamžikem společná práce s čtyřnohým kamarádem bohužel skončí – mají složené zkoušky, které potřebují pro získání šampionátu či chovnosti. Lovecké zkoušky jsou však především přípravou psa do myslivecké praxe.

A vracíme se na začátek – k výkonu práva myslivosti totiž může být použit pouze pes, který má složenou příslušnou zkoušku na konkrétní druh práce. Úspěšným absolvováním zkoušek tedy teprve skutečnému vůdci a jeho psovi začíná to nejhezčí období – společné zážitky v myslivecké praxi, první úlovky atd. Nezbytným předpokladem pro úspěšné zavedení loveckého psa do myslivecké praxe je především sebekázeň vůdce. Ten si musí uvědomit, co je v tuto chvíli důležitější a co méně důležité. Mladý pes se těsně po zkouškách se spoustou jemů souvisejících s praktickým lovem setkává poprvé, je ob-

vykle ještě nevybouřený, při práci nesoustředěný a snadno ho vyvede z míry i maličkost. Musíme mu tedy zadávat jen takové úkoly, které je schopen zvládnout. Jinak bychom si zbytečně znehodnotili tu spoustu práce a času, kterou jsme psovi až doposud věnovali. Především musíme myslet na psa a nenechat se strhnout touhou po úlovcích na úkor psa.

I praxe je především o poslušnosti

Při prvních reálných zkušenostech našeho čtyřnohého kamaráda s loveckou praxí bychom měli věnovat zvýšenou pozornost především upevňo-

Setkání s prasaty může být pro psa nebezpečné. Na fotce je bachyně a uhýbající křepelák.

Hon na drobnou zvěř – řada psovodů

Na zkouškách není přinášení lišky od slídičů vyžadováno, v praxi se s tím však pes může setkat. Liška má svůj specifický pach, a jelikož jde rovněž o psovitou šelmu, pes jí může zpočátku odmítat aportovat.

vání poslušnosti. Jak si tedy s „nováčkem“ těsně po zkouškách počínat?

Hledání, slídění, nahánění, neboli práce „před ránou“

K této práci se slídič dostane na společných honech na drobnou zvěř, kde lovci například postupují v řadě a za pomoci psů vyhánějí zvěř z úkrytu. Za současného pohybu řady sledujeme počínání psa a usměřujeme ho, aby prohledával ten úsek, do kterého ho pošleme. Mladý pes se mnohdy nechá strhnout ostatními psy, a místo toho, aby hledal, běhá za nimi. Praxi se však postupně naučí, kde je největší pravděpodobnost nálezu zvěře.

Oproti tomu nahánění od slídiče vyžadujeme zpravidla na naháňkách na zvěř spárkatou a zvěř škodící myslivosti. Zde je leč zpravidla obstarána střelci, vůdci se psy pak lečí v řadě postupují a zvěř vyhánějí na střelce. Zde se od psa vyžaduje mnohem více samostatnosti a práce na větší vzdálenosti, než je tomu při honu na drobnou zvěř.

Na klidu psa po výstřelu je nutné trvat!

Mladý pes ještě nemá v hlavě tak dobře spojenou souvislost „výstřel = úlovek = akce, čili něco se děje“. Dbáme proto, aby na náš povel i po výstřelu zůstal klidný, například zadaunovaný nebo v klidu na řemeni u naší nohy. Není nic horšího než pohled na psa, který po výstřelu bez povelu okamžitě nekontrolovatelně vyráží vpřed „lovit“ na vlastní pěst, protože má výstřel spojený s tím, že ho vůdce po výstřelu vždy okamžitě vypouští. Takový pes se může brzy začít vypouštět sám, a tomu bychom se měli snažit zabránit.

Pes nesmí drtit či znehodnocovat zvěř, kterou aportuje

V praxi se psi na honu na drobnou zvěř setkávají s chováním postřelené zvěře, které může mnohé začínající mladé psy vyvést z míry, protože výcvik a zkoušky byly prováděny se zhaslými a studenými kusy.

Například postřelená, napůl potopená kachna bezprostředně předtím, než ji pes uchopí, zatřepe křídly takovým způsobem, že se pes lekne a plave od ní pryč. To lze překonat praxí. Postřelená kachna se těsně před psem také dovede potopit a vyplave třeba o 10 metrů dál. Pokud se pes nepotápí, nedostihne ji. Postřelený bažant nebo zajíc se rovněž snaží uniknout, pes ji musí zastavit, třepající se zvěř uchopit a přinést vůdci. Všechny tyto pro psa nové skutečnosti lze překonat pouze praxí. Přitom je žádoucí vyžadovat poslušnost ve formě správného předávání apertury s usednutím před vůdce. Psovi nesmí být dovoleno drtit či jinak znehodnocovat zvěř. Je však samozřejmé, že pokud se pes účastní honu, kde jsou na něj kladeny vyšší nároky v rychlém přinášení a dohledávání většího počtu střelených kachen či bažantů, nelze otálet a čekat od unaveného psa, že pokaždé „předpisově“ usedne. Jeho výkon a podíl na hospodářském výsledku lovu je pro pořadající loveckou společnost důležitější. Zvláště tehdy, když je na svěřený úsek sám a během loveckého dne doplave na dálku pro 25 kachen nebo přinese 40-60 bažantů, z nichž některé dohání tzv. křídlované a jiné dohledává zhaslé v hustém porostu. Takový výkon přináší vůdci radost a uznání od ostatních účastníků honu.

Hon na drobnou zvěř – řada psovodů

Dosledy postřelené spárkaté zvěře

Dosled postřelené spárkaté zvěře po stopě od barvy zvěře je obvykle pro psa jistější než po stopě od barvy domácího praseta, kterou poznal ve výcviku a na zkouškách. Barva zvěře je pro psa mnohem zajímavější, voní mu. Komplikace může nastat, když se rána postřelené zvěře „uzavře“, a zvěř pak málo barví nebo nebarví vůbec. O tom, jak zvěř značí po ráně (neboli jak se po ráně chová), se podrobně dočteme v mysliveckých příručkách.

Ne každý myslivec však může mít doma loveckého psa a připravit ho na dohledávky a dosledy. Proto se může stát, že budeme se psem přivolání k dosledu zvěře, kterou postřelil náš myslivecký kolega, který psa nevlastní. Nicméně každý myslivec by měl vědět, jak vytvořit podmínky pro úspěšnou práci psa. Především je důležité zapamatovat si místo nástřelu, nejlépe podle výrazných bodů v terénu, abychom nástřel co nejlépe našli i po opuštění místa, odkud jsme stříleli. Nástřel se v praxi stejně jako na zkouškách označuje zálopkem.

Čekaná

Při čekané na posedu upřednostníme ponechání psa doma nebo v autě, pokud není zbytlý,

vezmeme malého psa (například kokra) s sebou na kazatelnu nebo ho necháme stejně jako většího psa odloženého pod kazatelnu. To však je pro méně zkušeného psa velmi náročné, protože lov z posedu zpravidla trvá delší dobu, než na jakou byl trénován. Pro úspěšnost individuálního lovu na čekané bývá tedy lepší nechat psa doma (v autě) a v případě potřeby dosledu pro něj zajet (dojít).

Kokršpaněl dělá svému pánovi společnost na kazatelně.

Pokud to čas a okolnosti dovolují, po ráně se obvykle nechává stopa unikající postřelené zvěře nějakou dobu „vychladnout“, než se na ni nasadí pes. Může jít o pár hodin, není však výjimkou, že se zvěř dohledává až druhý den. I z toho důvodu se mnohdy jezdí pro psa až v případě potřeby.

Lov šouláním

Skutečně dobře zvládnutý výcvik šoulačky u slídiče využijeme a oceníme například v období srpní říje, kdy zvěř není tak ostražitá. Z praxe víme, že s ukázněným a tichým psem je možné se ke zvěři přiblížit i na louce poměrně blízko.

Pokud se nám podařilo překonat všechny obtíže

spojené s výchovou štěněte a mladého psa, s výcvikem poslušnosti, s výcvikem v honitbě a s přípravou na zkoušky, úspěšně jsme se psem složili zkoušky a máme za sebou též první společné zážitky z myslivecké praxe, postupně zjišťujeme, že náš vztah se psem nabývá nových rozměrů a kvalit. Stane se tak ovšem za předpokladu, že jsme aktivními myslivci a bereme psa do honitby nejméně tak často jako flintu. Najednou ubývá situací, kdy musíme psa korigovat v poslušnosti. Pes stále častěji ví, co se od něj očekává, a snaží se vyhovět už pouhému pohledu nebo nepatrnému posunků svého pána. Kdo má takového loveckého pomocníka, nelze mu než závidět.

Výřad

Křepelák se svým pánem po úspěšném lovu

Přejeme čtenářům mnoho výcvikových i loveckých úspěchů!

Alena Krčmářová, Josef Smrž ■

Foto: archiv autorů

Na závěr

„Zdaleka ne v každé honitbě jsou myslivci, kteří vedou slídiče úspěšně a vyřeší většinu dosledů postřelené spárkaté zvěře, ale i dohledávek drobné zvěře. A nejen tím se jejich pes liší od ostatních. Pes těchto myslivců je klidný a poslušný i při honu. Chodí většinou při noze svého pána a jen na jeho pokyn jde prohledat tu vysokou trávu, tu skupinu keřů, kterou vynechali ostatní psi. Když konečně vzlétnou bažanti, všichni psi, kromě toho jediného se paprskovitě sbíhají a jeden přes druhého usilovně hledají bažanta spadlého do vysoké trávy – leč marně. Když konečně odejdou, ukáže zmíněný vůdce svému psovi peří na místě dopadu bažanta a pes volným krokem začne sledovat stopu. Několikrát se opraví, vyjde z trávy, jde mělkou stružkou a po 150 metrech bažanta vytáhne z ostružin, živého ho přinese a odevzdá. Vůdce psa pochválí, dochází frontu, zatímco hon pokračuje. Je střelen zajíc, psi se opět vějířovitě sbíhají, tahají se o něj, je slyšet křik a nadávky. Pak vyběhne další, padne několik ran a zajíc odbíhá s přestřeleným během, jak se říká, „jako by mu jeden přidal,“ a psi za ním. Tentokrát jsou povzbuzováni, ale postupně se s prázdnou vracejí zpět. Mezitím vůdce nasazuje zmíněného psa na stopu a jeho pes tentokrát vyráží cvalem, aniž by se dal ovlivnit vracejícími se psy. Za chvíli je v dálce slyšet vydávání, pak vřštění a po dlouhé době, zatímco fronta odešla, se na horizontu objeví náš pes, nesoucí zajíce. Vůdce mu jde naproti a nikdo nevidí, jak psa těší, že udělal pánovi radost. Vůdce dávno nepotřebuje, aby někdo obdivoval výkon jeho psa. Několik takových malých radostí mu prosvělá celý hon a nemusí si ani vystřelit. Jaká škoda, že je takových myslivců a takových psů jako šafránu. Tolik místo návodu, jak vést lovecky upotřebitelného slídiče v myslivecké praxi. Jde o to dovést postupně dílo do konce. Může to trvat dvě i tři sezony. A je to na nás. Je na nás, aby šafrán nebyl tak vzácný.“

(Úryvek z knihy V. Hanzal a V. Vochozka: *Lovečtí psi – výchova a výcvik*)